

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ
ՈՐՈՇՈՒՄ**

-- ----- 2025 թվականի N°-Ա

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ 2018 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 21-Ի N°748-Ա
ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

2018 թվականի փետրվարի 7-ի ««Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N° ՀՕ-100-Ն օրենքով ամրագրված իրավակարգավորումների շրջանակներում Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) 2018 թվականի դեկտեմբերի 21-ի N°748-Ա որոշմամբ «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերությանը (այսուհետ՝ Ընկերություն) տրամադրվել է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում էլեկտրական էներգիայի երաշխավորված մատակարարման լիցենզիա մինչև 2025 թվականի հուլիսի 1-ը գործողության ժամկետով:

2025 թվականի ապրիլի 25-ի N°Ե-1319-25 գրությամբ Ընկերությունը դիմել է Հանձնաժողով՝ Հանձնաժողովի 2018 թվականի դեկտեմբերի 21-ի N°748Ա որոշմամբ Ընկերությանը տրամադրված՝ էլեկտրական էներգիայի երաշխավորված մատակարարման լիցենզիայի գործողության ժամկետը նույն ժամկետով, այն է՝ մինչև 2032 թվականի հունվարի 1-ը երկարաձգելու հայտով: Միաժամանակ, վկայակոչելով «Լիցենզավորման մասին» օրենքի 30-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերը, Ընկերությունը նշել է, որ երաշխավորված մատակարարի լիցենզիայի գործողության երկարաձգման ժամկետը չի կարող պակաս լինել նախկինում տրված և գործող լիցենզիայի գործողության ժամկետից:

Հանձնաժողովը, հիմք ընդունելով 2018 թվականի փետրվարի 7-ի ««Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N° ՀՕ-100-Ն օրենքի «Անցումային դրույթներ» վերտառությամբ 38-րդ

հողվածի 3-րդ մասը, 2025 թվականի մայիսի 13-ի № ՄՄ/34.1-Մ2-5/2110-2025 գրությամբ հայցել է ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությունից (այսուհետ՝ Նախարարություն)՝ որպես լիազոր մարմնի՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած ծրագրից բխող դիրքորոշումը էլեկտրաէներգիայի մատակարարման երաշխավորված ծառայության ապահովման համար անհրաժեշտ միջոցառումները իրագործելու, այն է՝ Ընկերությանը տրամադրված՝ էլեկտրական էներգիայի երաշխավորված մատակարարման լիցենզիայի գործողության ժամկետը երկարաձգելու վերաբերյալ:

Ի պատասխան Հանձնաժողովի 2025 թվականի մայիսի 13-ի № ՄՄ/34.1-Մ2-5/2110-2025 գրության՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարի 2025 թվականի մայիսի 23-ի №ԴԽ/22.4/17328-2025 գրությամբ հայտնվել է հետևյալը. «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության «Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի բնագավառի զարգացման ռազմավարական ծրագրին (մինչև 2040 թվականը), Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի բնագավառի զարգացման ռազմավարական ծրագրի (մինչև 2040 թվականը) իրագործումն ապահովող ծրագիր-ժամանակացույցին հավանություն տալու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» 2021 թվականի հունվարի 14-ի N 48-Լ որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը հավանություն է տվել Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի բնագավառի զարգացման ռազմավարական ծրագրին (մինչև 2040 թվականը)՝ համաձայն N1 հավելվածի:

Նույն հավելվածի «VI. ԷԼԵԿՏՐԱԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱ» բաժնում ամրագրվել է էլեկտրաէներգետիկական շուկայի ազատականացման, իսկ դրա իրագործման համար՝ շուկայի նոր մոդելին անցում կատարելու անհրաժեշտությունը:

Նույն բաժնում արձանագրվել է նաև, որ շուկայի նոր մոդելին անցումը կիրականացվի առաջիկա մի քանի տարիների ընթացքում՝ երկարաժամկետ թիրախում ունենալով շուկայի լիարժեք ազատականացումը: Շուկայի նոր մոդելն արդեն իսկ այս փուլում կհենվի էլեկտրաէներգիայի առևտրի ժամանակակից կանոնների վրա, կգործի պահանջարկի և առաջարկի հավասարակշռման միջոցով և կսահմանի առևտրի ընթացքում շուկայի մասնակիցների պատասխանատվության մեխանիզմները: Բարեփոխումների առաջին փուլին կհաջորդի «Էլեկտրաէներգետիկայի մասին» նոր օրենքի մշակումը, որը հաշվի կառնի ԵՄ դիրեկտիվների պահանջները, ինչը և սկիզբ կհանդիսանա բարեփոխումների

երկրորդ փուլի համար: Բարեփոխումների այդ փուլի ընթացքում կդիտարկվեն լիարժեք մրցակցային շուկայի ձևավորման հնարավորությունները: ...

Որպես նշված օրենքի մշակման վերջնաժամկետ՝ համաձայն վերը նշված որոշմամբ հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի բնագավառի զարգացման ռազմավարական ծրագրի (մինչև 2040 թվականը) իրագործումն ապահովող ծրագիր-ժամանակացույց»-ի 4.6-րդ կետի, նախատեսված է 2023-2025 թվականները:

Նշված ծրագրի իրագործումն ապահովելու նպատակով, ինչպես գիտեք, ներկայումս քննարկումների փուլում է «Էլեկտրաէներգետիկայի մասին» նոր օրենքի նախագիծը (նախատեսվում է ուժի մեջ մտնել 2029թ. փետրվարի 1-ին), որն անդրադառնում է նաև երաշխավորված մատակարարի ինստիտուտին, մասնավորապես՝ նախատեսվում է երաշխավորված մատակարարի նշանակում մրցութային ընթացակարգով, ինչպես նաև՝ ժամանակավոր մատակարարի ինստիտուտի ներդրում, որին պատվիրակվելու է ներկայիս երաշխավորված մատակարարի գործառույթների մի մասը:

Հիշյալի շրջանակներում ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությունը սահմանված կարգով շրջանառության է դրել նաև «Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքի նախագիծ, որով նախատեսվում է «Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» 2018 թվականի փետրվարի 7-ի №ՀՕ-100-Ն օրենքի 38-րդ հոդվածի 3-րդ մասում «յոթ» բառը փոխարինել «2029 թվականի փետրվարի 1» բառերով:

Նախագիծը ս.թ. մայիսի 22-ին քննարկվել է Հայաստանի Հանրապետության ԱԺ համապատասխան հանձնաժողովում և սահմանված կարգով ներկայացվել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հավանությանը:

Հայաստանի Հանրապետության ողջ տարածքում էլեկտրաէներգիայի մատակարարման երաշխավորված ծառայության ապահովման համար անհրաժեշտ միջոցառումները մշակվում ու իրագործվում են համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատված ծրագրի և դրա իրագործմանն ուղղված միջոցառումների, այդ թվում՝ այդ ծրագրի իրագործման նպատակով մրցութային ընթացակարգով երաշխավորված մատակարարի նշանակում իրականացնելու պահանջ նախատեսող «Էլեկտրաէներգետիկայի մասին» նոր օրենքի նախագծի՝ (նախատեսվում է ուժի մեջ մտնել 2029թ. փետրվարի 1-ին) քննարկումների փուլում գտնվելու հանգամանքի հաշվառմամբ Նախարարությունն առաջարկում է «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» փակ

բաժնեդիրական ընկերության լիցենզիայի (էլեկտրաէներգիայի երաշխավորված մատակարարման) գործողության ժամկետը երկարաձգել մինչև 2029 թվականի փետրվարի 1-ը»:

«Լիցենզավորման մասին» օրենքի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ լիցենզավորված անձն իրավունք ունի որոշակի ժամկետով տրված լիցենզիայի գործողության ժամկետի ավարտից ոչ շուտ, քան 3 ամիս առաջ լիցենզիայի ժամկետը երկարաձգելու հայտ ներկայացնել լիցենզավորող մարմին:

Լիցենզիայի գործողության ժամկետը երկարաձգվում է նախկինում տրված լիցենզիայի գործողության ժամկետի չափով, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

2018 թվականի փետրվարի 7-ի ««Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N°ՀՕ-100-Ն օրենքի «Անցումային դրույթներ» վերտառությամբ 38-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելու պահից էլեկտրական էներգիայի բաշխման լիցենզիա ունեցող անձին յոթ տարի ժամկետով տրվում է լիցենզիայով սահմանված տարածքում երաշխավորված մատակարարի կարգավիճակ: Նշված ժամկետը լրանալուց հետո Հայաստանի Հանրապետության ողջ տարածքում էլեկտրաէներգիայի մատակարարման երաշխավորված ծառայության ապահովման համար անհրաժեշտ միջոցառումները մշակվում ու իրագործվում են համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած ծրագրի:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2021 թվականի հունվարի 14-ի «Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի բնագավառի զարգացման ռազմավարական ծրագրին (մինչև 2040 թվականը), Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի բնագավառի զարգացման ռազմավարական ծրագրի (մինչև 2040 թվականը) իրագործումն ապահովող ծրագիր-ժամանակացույցին հավանություն տալու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 48-Լ որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը հավանություն է տվել Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի բնագավառի զարգացման ռազմավարական ծրագրին (մինչև 2040 թվականը)՝ համաձայն N1 հավելվածի:

Նույն հավելվածի «VI. ԷԼԵԿՏՐՈՒԵՆԵՐԳԵՏԻԿԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱ» բաժնում ամրագրվել է Էլեկտրաէներգետիկական շուկայի ազատականացման, իսկ դրա իրագործման համար՝ շուկայի նոր մոդելի անցում կատարելու անհրաժեշտությունը:

Նույն բաժնում արձանագրվել է նաև, որ շուկայի նոր մոդելին անցումը կիրականացվի առաջիկա մի քանի տարիների ընթացքում, երկարաժամկետ թիրախում ունենալով շուկայի

լիարժեք ազատականացումը: Շուկայի նոր մոդելն արդեն իսկ այս փուլում կհենվի էլեկտրաէներգիայի առևտրի ժամանակակից կանոնների վրա, կգործի պահանջարկի և առաջարկի հավասարակշռման միջոցով և կսահմանի առևտրի ընթացքում շուկայի մասնակիցների պատասխանատվության մեխանիզմները: Բարեփոխումների առաջին փուլին կհաջորդի «Էլեկտրաէներգետիկայի մասին» նոր օրենքի մշակումը, որը հաշվի կառնի ԵՄ դիրեկտիվների պահանջները, ինչը և սկիզբ կհանդիսանա բարեփոխումների երկրորդ փուլի համար: Բարեփոխումների այդ փուլի ընթացքում կդիտարկվեն լիարժեք մրցակցային շուկայի ձևավորման հնարավորությունները: ...

Որպես նշված օրենքի մշակման վերջնաժամկետ՝ համաձայն վերը նշված որոշմամբ հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի բնագավառի զարգացման ռազմավարական ծրագրի (մինչև 2040 թվականը) իրագործումն ապահովող ծրագիր-ժամանակացույց»-ի 4.6-րդ կետի, նախատեսված է 2023-2025 թվականները:

Ողջ վերոգրյալից հետևում է, որ գործող իրավակարգավորումների համաձայն լիցենզավորված անձն իրավունք ունի որոշակի ժամկետով տրված լիցենզիայի դեպքում նախկինում տրված լիցենզիայի գործողության ժամկետի չափով այդ ժամկետը երկարաձգելու հայտ ներկայացնել Հանձնաժողով: Որպես կանոն լիցենզիայի գործողության ժամկետը երկարաձգվում է նախկինում տրված լիցենզիայի գործողության ժամկետի չափով, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

Մինչդեռ օրենքով նախատեսված է, որ երաշխավորված մատակարարի կարգավիճակի համար սահմանված ժամկետը լրանալուց հետո Հայաստանի Հանրապետության ողջ տարածքում էլեկտրաէներգիայի մատակարարման երաշխավորված ծառայության ապահովման համար անհրաժեշտ միջոցառումները մշակվում ու իրագործվում են համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած ծրագրի:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած ծրագրով ամրագրվել է Էլեկտրաէներգետիկական շուկայի ազատականացման, իսկ դրա իրագործման համար՝ շուկայի նոր մոդելի անցում կատարելու անհրաժեշտությունը: Արձանագրվել է նաև, որ շուկայի նոր մոդելին անցումը կիրականացվի առաջիկա մի քանի տարիների ընթացքում, երկարաժամկետ թիրախում ունենալով շուկայի լիարժեք ազատականացումը: Շուկայի նոր մոդելն արդեն իսկ այս փուլում կհենվի էլեկտրաէներգիայի առևտրի ժամանակակից կանոնների վրա, կգործի պահանջարկի և առաջարկի հավասարակշռման միջոցով և կսահմանի առևտրի ընթացքում շուկայի մասնակիցների պատասխանատվության մեխանիզմները: **Բարեփոխումների առաջին փուլին կհաջորդի «Էլեկտրաէներգետիկայի մասին» նոր օրենքի մշակումը 2023-2025 թվականներին, որը հաշվի կառնի ԵՄ**

դիրեկտիվների պահանջները, ինչը և սկիզբ կհանդիսանա բարեփոխումների երկրորդ փուլի համար: Բարեփոխումների այդ փուլի ընթացքում կդիտարկվեն լիարժեք մրցակցային շուկայի ձևավորման հնարավորությունները:

Ներկայումս իրականացվում են նշված ծրագրի իրագործմանն ուղղված միջոցառումներ, այն է՝ 1. քննարկումների փուլում է գտնվում «Էլեկտրաէներգետիկայի մասին» նոր օրենքի նախագիծ (նախատեսվում է ուժի մեջ մտնել 2029թ. փետրվարի 1-ին), որն անդրադառնում է նաև Երաշխավորված մատակարարի ինստիտուտին, մասնավորապես՝ նախատեսվում է Երաշխավորված մատակարարի նշանակում մրցութային ընթացակարգով, ինչպես նաև՝ ժամանակավոր մատակարարի ինստիտուտի ներդրում, որին պատվիրակվելու է ներկայիս երաշխավորված մատակարարի գործառույթների մի մասը: 2. Նախարարությունը սահմանված կարգով շրջանառության է դրել նաև «Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքի նախագիծ, որով նախատեսվում է «Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» 2018 թվականի փետրվարի 7-ի №ՀՕ-100-Ն օրենքի 38-րդ հոդվածի 3-րդ մասում «յոթ» բառը փոխարինել «2029 թվականի փետրվարի 1» բառերով:

Այսինքն՝ Ընկերությանը լիցենզիա տալու պահին գործող իրավակարգավորումներից ակնհայտ է, որ լիցենզավորված անձը պետք է չբացառեր իրեն տրված լիցենզիայի գործողության ժամկետը նույն ժամկետով երկարաձգելու կանոնի բացակայության հնարավորությունը, քանի որ իրեն լիցենզիա տալու պահին գործող իրավակարգավորումներն ուղղակիորեն սահմանել են կանոն այն մասին, որ Ընկերությանը տրված լիցենզիայի գործողության ժամկետը լրանալուց հետո Հայաստանի Հանրապետության ողջ տարածքում էլեկտրաէներգիայի մատակարարման երաշխավորված ծառայության ապահովման համար անհրաժեշտ միջոցառումները մշակվում ու իրագործվում են համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած ծրագրի:

Վերոգրյալի հաշվառմամբ և հիմք ընդունելով «Էներգետիկայի մասին» օրենքի 30-րդ հոդվածը, 2018 թվականի փետրվարի 7-ի ««Էներգետիկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» № ՀՕ-100-Ն ՀՀ օրենքի «Անցումային դրույթներ» վերտառությամբ 38-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2021 թվականի հունվարի 14-ի «Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի բնագավառի զարգացման ռազմավարական ծրագրին (մինչև 2040 թվականը), Հայաստանի Հանրապետության

Էներգետիկայի բնագավառի զարգացման ռազմավարական ծրագրի (մինչև 2040 թվականը) իրագործումն ապահովող ծրագիր-ժամանակացույցին հավանություն տալու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 48-Լ որոշումը և դրա իրագործմանն ուղղված միջոցառումները, «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 1-ին հոդվածի 2-րդ մասը, 33-րդ և 34-րդ հոդվածները, «Հանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» օրենքի 19-րդ հոդվածի 2-րդ մասը, Հանձնաժողովի 2013 թվականի նոյեմբերի 1-ի N°374-Ն որոշմամբ հաստատված՝ Էներգետիկայի բնագավառում գործունեության լիցենզավորման կարգը, (այսուհետ՝ Կարգ), այդ թվում՝ Կարգի 78-րդ կետը, և հաշվի առնելով Նախարարության 2025 թվականի մայիսի 23-ի N°ԴԽ/22.4/17328-2025 գրությունը, Ընկերության 2025 թվականի ապրիլի 25-ի N°Ե-1319-25 հայտը, Հանձնաժողովը որոշում է.

1. Երկարաձգել Հանձնաժողովի 2018 թվականի դեկտեմբերի 21-ի «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերությանը էլեկտրական էներգիայի երաշխավորված մատակարարման լիցենզիա տրամադրելու մասին» N°748Ա որոշմամբ «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերությանը տրամադրված էլեկտրական էներգիայի երաշխավորված մատակարարման ԼԷ N°0633 լիցենզիայով ամրագրված գործողության ժամկետը՝ որոշման մեջ «մինչև 2025 թվականի հուլիսի 1-ը» թվերը և բառերը փոխարինելով «մինչև 2029 թվականի փետրվարի 1-ը» թվերով և բառերով:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից երկամսյա ժամկետում կարող է բողոքարկվել Հանձնաժողով կամ Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարան, և դրա բողոքարկումը չի կասեցնում որոշման գործողությունը կամ կատարումը, բացառությամբ «Հանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» օրենքով նախատեսված դեպքերի:

3. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում 2025 թվականի հուլիսի 1-ից:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝**

Մ. ՄԵՍՐՈՊՅԱՆ

ք. Երևան
----- 2025թ.